

lil þess að fullvissa sig um það, hvort laun þau, sem raunverulega eru greidd, séu í samræmi við gildandi lágmarksákvæði og einnig ættu þeir, ef þess gerist þörf, að gera þær ráðstafanir, sem heimilaðar eru, þegar um brot á lágmarksákvæðunum er að ræða.

10. Með það fyrir augum, að gera eftirlitsmönnum kleift að framkvæma skyldustörf sín á raunhæfan hátt, ætli, þar sem það á við, eða er nauðsynlegt, að áliti lögbærs stjórnvalds, að skylda atvinnurekendur til þess að halda fullkomnar og áreiðanlegar skýrslur um laun, sem þeir greiða. Einnig mætti krefjast þess, að þeir leggi fram launabækur verkamannanna eða hliðstæð gögn, er hafi að geyma upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að sannreyna það, hvort laun þau, sem raunverulega eru greidd, séu í samræmi við gildandi ákvæði.
11. Nú hafa verkamenn almennt ekki aðstæður til þess, hver í sínu lagi, að framfylgja, með lögsókn eða viðeigandi aðgerðum, rétti sínum til launa í samræmi við gildandi lágmarksákvæði, og ætti þá að gera þær ráðstafanir aðrar, sem kunna að verða taldar árangursríkar í þessum tilgangi.

III. Samþykkt nr. 100 um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf.

Allsherjarþing Alþjóðavinnuáskrifstofnunarinnar, sem stjórn Alþjóðavinnuáskrifstofunnar hefur kvatt til funda í Genf og kom saman til þrítugustu og fjórðu þingsetu sinnar 6. júní 1951, og hefur ákveðið að gera ákveðnar tillögur varðandi regluna um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, sem er sjöunda málið á dagskrá þingsins, og hefur ákveðið, að þessar tillögur skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir í dag, tuttugasta og níunda júní árið nitján hundruð fimmlíu og eitt, eftirlifandi samþykkt, sem nefna má Jafnlaunasamþykktina frá 1951:

1. gr.

Í þessari samþykkt —

- a. tekur orðið „laun“ yfir hið venjulega grunn- eða lágmarkskaup og hvers konar frekari þóknun, sem greidd er beint eða óbeint, hvort heldur í fé eða friðu, og vinnuveitandinn greiðir starfsmanninum fyrir vinnu hans;
- b. eiga orðin „jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf“ við launataxta, sem settir eru án þess að gerður sé greinarmunur á kynjum.

2. gr.

1. Með þeim ráðum, er hæfa þeim aðferðum, sem hafðar eru við ákvörðun launataxta, skal hvert aðildarríki stuðla að því og tryggja það, að svo miklu leyti sem það samrýmist þessum aðferðum, að reglan um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf taki til alls starfsfólks.
2. Þessari reglu skal komið til framkvæmda með:
 - a. landslögum eða reglugerðum;
 - b. ráðstöfunum, sem komið er á eða viðurkenndar eru með lögum, til ákvörðunar á launum;
 - c. heildarsamningum milli vinnuveitenda og verkamanna, eða
 - d. með þessum mismunandi aðferðum sameiginlega.

3. gr.

1. Þar, sem slíkt mundi greiða fyrir því að ákvæðum samþykktarinnar sé framfylgt, skal gera ráðstafanir til þess að koma á óvilhóllu mati á störfum, sem byggist á því að metin sé sú vinna, sem inna skal af hendi.
2. Reglur þær, sem fara þar eftir við þetta mat, geta stjórnvöld þau, sem hafa með höndum ákvörðun launataxta, ákveðið, en þegar taxtarnir eru ákveðnir með heildarsamningum, geta aðilar þeirra ákveðið þær.

3. Mismunur á launatöxtum, er samsvarar mismun, sem ákveðinn er með slíku óhlutdrægu mali á vinnu þeirri, sem leysa ber af hendi, skal ekki talinn fara í bága við regluna um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, enda sé ekki greint á milli kynja.

4. gr.

Eftir því sem við á ætti hvert aðildarríki að hafa samvinnu við hlutaðeigandi vinnuveitenda- og verkamannafélög með það fyrir augum að koma ákvæðum þessarar samþykktar í framkvæmd.

5.—14. gr.

(Samhljóða 6.—15. gr. samþykktar nr. 99 hér að framan).

IV. Álitsgerð nr. 90 um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf.

Allsherjarþing Alþjóðavinnnumálastofnunarinnar, sem stjórn Alþjóðavinnnumála-skrifstofunnar hefur kvatt til funda í Genf og kom saman til þrítugustu og fjórðu þingsetu sinnar 6. júní 1951, hefur ákveðið að gera ákveðnar tillögur varðandi grundvallarregluna um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, sem er sjöunda málið á dagskrá þingsins, hefur ákveðið, að tillögur þessar skuli gerðar í formi álitsgerðar til uppfyllingar Jafnlauna-samþykktinni frá 1951, samþykkir í dag, tuftugasta og níunda júní nítján hundruð fimmtíu og eitt, eftirfarandi álitsgerð, sem nefna má Jafnlauna-álitsgerðina frá 1951:

Með því að Jafnlaunasamþykktin frá 1951 setur tilteknar almennar grundvallarreglur um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, og

með því að samþykktin kveður á um það, að framkvæmd grundvallarreglunnar um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf skuli efla og tryggja á þann hátt, sem hæfir þeim aðferðum, sem hafðar eru við ákvörðun launa í hlutaðeigandi löndum, og

með því að æskilegt er að benda á tilteknar aðferðir til aukinnar beitingar grundvallarreglna samþykktarinnar, og

með því að það er jafnframt æskilegt að öll aðildarríki hafi, við framkvæmd þessara grundvallarreglna, hliðsjón af framkvæmdaháttum, sem hafa reynzt vel í vissum löndum,

gerir þingið þá tillögu, að sérhvert aðildarríki, að teknu tilliti til ákvæða annarrar greinar samþykktarinnar, komi í framkvæmd hjá sér eftirfarandi ákvæðum og gefi Alþjóðavinnnumálaskrifstofunni, að beiðni stjórnarnefndarinnar, skýrslu um þær ráðstafanir, sem gerðar hafa verið til að koma þeim í framkvæmd:

1. Að höfðu samráði við hlutaðeigandi verkalýðsfélög eða hlutaðeigandi verkamenn, þar sem þau eru ekki til, ætti að gera viðeigandi ráðstafanir til þess að:
 - a. tryggja framkvæmd reglunnar um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf að því er tekur til starfsfólks alls á skrifstofum ríkisstjórnarinnar og skrifstofum embættismanna og
 - b. hvetja til þess, að reglan sé látin gilda um þá, sem eru í þjónustu ríkisins, fylkis- eða sveitarstjórna, eða umboðsmanna, þar sem þessir aðilar ráða launatöxtum.
2. Að höfðu samráði við hlutaðeigandi atvinnurekenda- og verkalýðsfélög, ætti að gera viðeigandi ráðstafanir til þess að tryggja það, að reglunni um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf sé komið á svo fljótt sem auðið er í öllum starfsgreinum, öðrum en þeim, sem nefndar eru í fyrstu grein, þar sem launataxtar eru háðir reglugerðum eða opinberu eftirliti, einkum að því, er snertir:
 - a. setningu lágmarkslaunataxta eða annarra launataxta í iðngreinum eða þjónustugreinum, þar sem slíkir taxtar eru ákveðnir af stjórnvöldum;

- b. iðngreinar og fyrirtæki, sem rekin eru af því opinbera eða eru undir eftirliti þess; og
- c. verk, sem framkvæmd eru samkvæmt ákvæðum í samningum hins opinbera, þar sem það á við.
3. (1) Þar sem það á við með hliðsjón af þeim aðferðum, sem hafðar eru við ákvörðun launataxta, ætti með lagasetningu að gera ráðstafanir til þess, að reglunni um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf sé almennt framfylgt.
- (2) Rétt stjórnvöld ættu að gera allar nauðsynlegar og viðeigandi ráðstafanir til tryggingar því, að atvinnurekendur og verkamenn fái fulla vitnesku um slík lagaákvæði og leiðbeiningar um framkvæmd þeirra, þar sem það á við.
4. Þegar það, að loknum viðræðum við félagssamtök hlutaðeigandi verkamanna og atvinnurekenda, þar sem þau eru til, er ekki talið framkvæmanlegt að heita þegar í stað reglunni um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf að því er snertir atvinnu, sem tilgreind er í 1., 2. eða 3. grein, ætti, svo fljótt sem auðið er, að gera eða láta gera viðeigandi ráðstafanir til þess að hún verði smám saman látin koma til framkvæmda, t. d. með því að:
- a. draga úr mismun á launatöxtum karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf,
- b. lála launahækkanir til karla og kvenna, sem vinna jafnverðmæt störf, vera hinar sömu, þar sem stighækkun launa tíðkast.
5. Þar sem það hentar til þess að auðvelda ákvörðun launataxtanna í samræmi við regluna um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, ætti hvert aðildarríki, í samráði við hlutaðeigandi atvinnurekenda- og verkamannafélög, að koma á eða hvetja til þess að komið verði á aðferðum til þess að meta óvilhallt verk það, er framkvæma á, annaðhvort með greiningu á verkinu eða öðrum hætti, með það fyrir augum að störfin séu flokkuð án tillits til þess, hvort þau eru unnin af körlum eða konum. Þessum aðferðum ætti að heita í samræmi við ákvæði 2. greinar samþykktarinnar.
6. Til þess að auðvelda framkvæmd reglunnar um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, ætti, þar sem það er nauðsynlegt, að gera viðeigandi ráðstafanir til þess að auka afköst kvenna t. d. með því að:
- a. tryggja það, að starfsfólk af háðum kynjum eigi kost sömu eða samsvarandi leiðbeininga um val á starfi eða sömu ráðgefandi aðstoð í sambandi við atvinnu, sama faglærdómi og sömu atvinnumöguleikum;
- b. gera viðeigandi ráðstafanir til að hvetja konur til þess að færa sér í nyt möguleika á leiðbeiningum um val á starfi eða ráðgefandi aðstoð í sambandi við atvinnu, faglærdómi og útvegum atvinnu;
- c. láta í té þá umönnun og félagslega þjónustu, sem vinnandi konur þarfnast, einkum þær, sem hafa húsmóðurskyldum að gegna, og sé slík þjónusta kostuð af almannafé eða af tryggingasjóðum eða sjóðum til umönnunar vinnandi fólki, sem aflað sé fjár með greiðslum, sem inntar eru af hendi vegna starfsfólks án greinarmunar á kynjum; og
- d. stuðla að jafnrétti karla og kvenna til atvinnu eða stöðu án þess að ganga á móti alþjóðlegum reglum, landslögum eða reglugerðum um verndun á heilbrigði og velferð kvenna.
7. Fyllstu áherzlu ætti að leggja á það, að glæða skilning almennings á ástæðunum, sem liggja til þess að koma ætti á reglunni um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf.
8. Gera ætti þær rannsóknir, sem æskilegar kunna að vera til þess að stuðla að því, að þessi regla komist í framkvæmd.